

## [Brøndlund Nielsen.]

gelsesmulighederne kan være meget kostbar for samfundet og betyde vanskeligheder og skuffelser for mange mennesker.

Ministeren tænker sig, at ca. 30 pct. af en ungdomsårgang skal kunne gennemgå videregående uddannelser. Det er en konsekvens af at sigte mod en bestemt dimensionering, at adgangsregulering kan blive nødvendig, og det mener vi i venstre må accepteres. Jeg tror imidlertid, at det omfang, ministeren tænker sig, er ret realistisk i forhold til, hvor mange der vil ønske en videregående uddannelse. Ganske vist vil antallet af unge med adgangsmulighed blive større, men jeg tror, at flere forhold vil gøre, at de ikke alle vil gå ind i en langvarig uddannelse. Der kan blive tale om, at færre med studentereksamen vil gøre det, såfremt der, som ministeren er inde på, kan gives dem andre muligheder for gennem ekstrauddannelse at komme hurtigere ud i erhverv. Jeg deler ministerens opfattelse, at man må foretrække en sådan supplerende uddannelse fremfor at indlægge en hel del nyt i gymnasiet og HF. Vi må undgå at søge at opnå noget ved de adgangsgivende uddannelser, der vil føre til, at niveauet i almindelighed sænkes ved disse uddannelser. Det vil yderligere virke dæmpende på tilgangen, at erhvervsudsigterne bliver mere usikre, både for så vidt angår beskæftigelsesmulighederne og indkomstvilkårene. Man kan måske også tænke sig, at en omlægning af uddannelsesstøtten i retning af mere tilbagebetaling vil indebære mindre økonomisk motivering til at uddanne sig langvarigt.

Endelig skulle en ændret opbygning af vore uddannelser med mulighed for at afslutte på forskellige tidspunkter vel aflaste de langvarige uddannelser.

Disse forhold kan komme til at betyde, at det måske ikke bliver nødvendigt med så omfattende adgangsregulerende indgreb, og det vil også være heldigst, når vi ved, at prognoser på dette område er meget usikre. Det, vi allerede tidligere burde have haft mulighed for, er at kunne gribe ind over for de helt overdrevne tilstrømninger, visse uddannelser periodevis har været udsat for.

Angående det lovmæssige grundlag for adgangsregulering vil jeg for god ordens skyld på venstres vegne give ministeren tilsagn om støtte til den fortolkning af § 8 i

loven om gymnasieskoler og studenterkurser, som hun vil anlægge.

Jeg vil dernæst vende mig til problemerne omkring de videregående uddannelsers indre opbygning. Vi må have en bedre geografisk fordeling af institutionerne, og dette passer også sammen med det ønskelige i at bremse op for udbygningen af de store universiteter i København og Århus. Udviklingen vil komme ved centrene, om end tempoet må afpasses, når der er tale om det udtalt eksperimentprægede.

Centrene med deres basisuddannelse og sammenbygning skulle også give muligheder for at specialisere sig undervejs og for, at der kan være flere afgangsniveauer. Men når det er sagt, skal det understreges, at alt ikke bør ind i centre. Tværtimod tror jeg, at et system med enkeltstående institutioner i samarbejde vil betyde fordele, ikke mindst styringsmæssigt. I et godt og smidigt uddannelsessystem må der naturligvis også være gode overgangsmuligheder mellem uddannelser fra forskellige enkeltstående institutioner.

Vi må også gøre os klart, at alt ikke kan bygges sammen blot i integrationens navn. Helhedsplanredegørelsen siger det f. eks. ganske stærkt om tanken om at bygge gymnasielæreruddannelsen oven på folkeskolelæreruddannelsen. Når der tænkes på, at folkeskolelæreruddannelsen skal være første trin af gymnasielæreruddannelsen, så må der, siger redegørelsen, være draget en gal analogi ud fra trinopdelingen af de grundlæggende uddannelser, hvor gymnasium ligger over folkeskole.

Jeg vil dernæst sige noget om styringsproblemerne. Vi har i forrige folketingssamling fået en ny styrelseslov, der først nu skal til at virke. Samfundet må sikre sig mere økonomisk styring. Udgifterne er så store, at der må foretages en opstilling af mål og i tilknytning hertil en effektiv budgetlægning og kontrol, så midlerne anvendes mest hensigtsmæssigt. En sådan effektivisering vil betyde en afkortning af studietiden og ned sætte frafaldet. Denne styring forudsætter en hensigtsmæssig form for registrering, som ministeren også har fremlagt retningslinjer for.

Vi mener også, at det er fornuftigt, at en mere effektiv budgettering kan betyde styring ad den vej af forskningen. Gennem en